

สารของสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2

ในโอกาสเฉลิมฉลองวันสันติสากล

1 มกราคม 1993 / 2536

หากท่านปรารถนาสันติ จงเข้าหาคนยากจน

“หากท่านปรารถนาสันติ...”

1. มีใครคนใดบ้างที่ไม่ต้องการสันติภาพ ทุกวันนี้สันติภาพเป็นสิ่งที่ถือกันทั่วโลกว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอันสูงสุดที่ผู้คนแสวงหาและปกป้อง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีความหวาดกลัวของสงครามระหว่างกลุ่มคนที่มีอุดมการณ์ขัดแย้งกันได้หมดไปแล้ว ความขัดแย้งที่รุนแรงภายในก็คุกรุ่นขึ้นไปทั่วทุกส่วนของโลก เฉพาะอย่างยิ่งทุกคนต่างตระหนักถึงสถานการณ์ในบอสเนีย-เฮอร์เซโกวีนา ซึ่งสงครามได้คร่าชีวิตผู้คนเพิ่มขึ้นทุกวัน โดยเฉพาะประชาชนผู้ซึ่งไม่สามารถปกป้องตัวเองได้ และก่อให้เกิดความเสียหายอันใหญ่หลวงต่อทรัพย์สินและดินแดน ดูเหมือนไม่มีอะไรจะมาหยุดยั้งความรุนแรงที่ปราศจากสติสัมปชัญญะของอาวุธสงครามได้ ไม่ว่าจะด้วยความพยายามร่วมกันในการสงบศึกก็ดี กิจกรรมเพื่อมนุษยธรรมขององค์การระหว่างประเทศก็ดี หรือเสียงเรียกร้องสันติภาพซึ่งดังมาจากดินแดนอันเปื้อนเลือดสงครามก็ดี ช่างน่าเศร้าใจที่เหตุผลผิดๆ ของสงครามกลับมีอิทธิพลเหนือเสียงเรียกร้องขอสันติภาพ ที่ผู้มีอำนาจร้องขอแล้วซ้ำแล้วซ้ำเล่า

โลกของเราปรากฏหลักฐานที่แสดงถึง การคุกคามที่อันตรายต่อสันติภาพ มากขึ้น ทุกวันนี้คนเป็นจำนวนมากและอันที่จริงคือมนุษยชาติกำลังมีชีวิตอยู่ในสภาพความยากจนสุดขีด ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนมีมากขึ้น แม้แต่ในประเทศที่เศรษฐกิจพัฒนาแล้ว นี่เป็นปัญหาที่มโนธรรมของมนุษยชาติไม่ควรมองข้าม เนื่องจากสภาพที่ผู้คนจำนวนมากดำรงชีวิตอยู่นั้นเป็นสภาพที่ดูถูกต่อศักดิ์ศรีภายในของพวกเขาเอง และเป็นผลคุกคามต่อความก้าวหน้าแท้จริงที่ประสานกลมเกลียวของชุมชนโลก

ความร้ายแรงของสถานการณ์นี้เป็นที่ประจักษ์ในหลายประเทศในโลก ในยุโรป แอฟริกา เอเชีย และอเมริกา ในหลายๆ ภาคพื้นทวีป คริสตชนและประชาชนผู้มีน้ำใจดีต่างเผชิญกับการท้าทายทางด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างมากมาย ความยากจนและความขาดแคลน ความแตกต่างทางสังคมและความอยุติธรรม ซึ่งบางอย่างก็มีกฎหมายรับรอง ความขัดแย้งเช่นพวกันระหว่างพี่น้อง รวมทั้งระบอบการปกครองที่กดขี่ สิ่งเหล่านี้เรียกร้องต่อมโนธรรมของผู้คนในทุกส่วนของโลก

การประชุมสภาพระสังฆราชลาตินอเมริกาที่จัดขึ้นในเมืองซานโตโดมิงโก ในเดือนตุลาคมที่ผ่านมา มีการพิจารณาอย่างละเอียดถึงสถานการณ์ในลาตินอเมริกา ซึ่งในการนี้ได้เรียกร้องบรรดาคริสตชนให้ทำหน้าที่เผยแผ่พระวรสาร พร้อมกับเชื้อเชิญบรรดาผู้มีความเชื่อและผู้ที่ถูกกดขี่เพื่อความยุติธรรมและความถูกต้องให้รับใช้มนุษย์โดยไม่ลืมนึกถึงความต้องการลึกที่สุดของเขา ที่ประชุมพระสังฆราชยังได้บ่งชี้ว่าการแพร่ธรรมที่ยิ่งใหญ่ซึ่งต้องดึงเอาความพยายามจากทุกคนมารวมกัน อันได้แก่ การปกป้องศักดิ์ศรีของแต่ละบุคคล การกระจายทรัพยากรอย่างยุติธรรม การส่งเสริมสังคมอย่างประสานกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อให้ทุกคนจะได้รู้สึกว่าได้รับการต้อนรับและได้รับความรัก สิ่งเหล่านี้เป็นที่ชัดเจนว่า คือเป็นส่วนฐานที่จะขาดเสียมิได้ในการสร้างสันติภาพที่แท้จริง

การพูดถึงคำว่า "สันติภาพ" นั้นมีความหมายมากไปกว่าการไม่มีสงคราม มันเป็นการยืนยันสภาพที่ศักดิ์ศรีและสิทธิของมนุษย์ได้รับการเคารพอย่างแท้จริงทุกคน ซึ่งเป็นเงื่อนไขซึ่งทำให้เขาสามารถไปถึงความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ การเอาใจเอาเปรียบคนอ่อนแอ ความยากจนข้นแค้นที่ยังมีอยู่ทั่วไป และความไม่เท่าเทียมกันในสังคม ย่อมก่อให้เกิดความล่าช้า และเป็นอุปสรรคต่อการทำให้เกิดสภาพมั่นคงสำหรับสันติภาพโดยแท้จริง

ในโอกาสเริ่มปีใหม่นี้ ข้าพเจ้าอยากให้ทุกท่านคิดพิจารณาถึงความเกี่ยวข้องของสัมพันธภาพระหว่างความยากจน และสันติภาพ

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าใคร่จะให้ท่านตระหนักถึงการคุกคามสันติภาพที่เกิดจากความยากจน และเป็นต้น เมื่อความยากจนกลายเป็นความขาดแคลน ทุกวันนี้มีชายหญิงและเด็กจำนวนหลายล้านคนต้องทนทุกข์ทรมานด้วยความหิวโหย ความไม่แน่นอนและถูกทำให้เป็นเศษสังคม สถานการณ์เหล่านี้ก่อให้เกิดการดูถูกอย่างใหญ่หลวงต่อศักดิ์ศรีของมนุษย์ และนำไปสู่ความไม่แน่นอนมั่นคงในสังคม

การเลือกเอาสงครามเป็นการกระทำที่ไม่ใช่แบบมนุษย์

2. ปัจจุบันนี้ มีสถานการณ์อีกอย่างหนึ่งซึ่งเป็นสาเหตุของความยากจนและความขาดแคลนนั่นคือ สถานการณ์ซึ่งเกิดจากสงครามระหว่างชาติและความขัดแย้งภายในประเทศ ในสถานการณ์อันน่าเศร้า ซึ่งเป็นสาเหตุที่กำลังนำไปสู่การนองเลือด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสาเหตุเรื่องชนชาติในหลายๆ ส่วนของโลก ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นหน้าที่ที่จะต้องกล่าวถึงสิ่งที่ข้าพเจ้ากล่าวไว้ในสารวันสันติสากล ปี 1981 ซึ่งมีเนื้อหาคือ "เพื่อสร้างสรรค์สันติ ต้องเคารพเสรีภาพ" เวลานั้น ข้าพเจ้า เน้นว่าสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการสร้างสันติภาพที่แท้จริง คือการเคารพเสรีภาพและสิทธิของ

บุคคลอื่นๆ และของกลุ่มชนอื่นๆ สันติภาพได้มาด้วยการสนับสนุนชนชาติที่เป็นอิสระในโลกแห่งเสรีภาพ สิ่งที่ข้าพเจ้าเรียกร้องยังมีผลมาถึงปัจจุบัน "การเคารพเสรีภาพของชนชาติและประเทศต่างๆ เป็นส่วนสำคัญของสันติภาพ สงครามยังคงระเบิดขึ้นเรื่อยๆ และการทำลายล้างได้เกิดขึ้นกับชนชาติและกับวัฒนธรรมต่างๆ เนื่องจากไม่มีการเคารพอำนาจอธิปไตยของชนชาติและประเทศนั้นๆ ทุกๆ ทวีปได้เคยเห็นและประสบภัยสงครามและการต่อสู้ดิ้นรนซึ่งเกิดจากความพยายามของชาติหนึ่งในการจำกัดเอกราชของอีกชนชาติหนึ่ง" (ข้อ 8)

ข้าพเจ้ายังได้กล่าวต่อไปว่า "หากปราศจากความตั้งใจที่จะเคารพเสรีภาพของชนชาติทุกชาติประเทศทุกประเทศ และวัฒนธรรมของทุกชาติ และถ้าไม่มีมติเห็นพ้องต้องกันของโลกในกรณีนี้ ก็จะเป็นการยากในการสร้างเงื่อนไขแห่งสันติภาพ... ความตั้งใจเช่นนี้จึงแสดงว่าต้องมีความมุ่งมั่นส่วนรวมในแต่ละประเทศและรัฐบาลของประเทศนั้นๆ ที่จะเลิกการอ้างสิทธิและแผนการที่ประสงค์ร้ายกับประเทศอื่น พูดอีกอย่างหนึ่งคือ ต้องแสดงให้เห็นก่อนว่าจะมีการปฏิเสธที่จะยอมรับหลักการใดๆ ที่ถือว่าชาติหรือวัฒนธรรมของตนมีอำนาจสูงสุด" (อ้างแล้ว, ข้อ 9)

ผลจากความมุ่งมั่นดังกล่าวนั้นเห็นได้ชัดเจน และยังเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศด้วย การปฏิเสธความเข้ายวนในการเสริมสร้างความมีอำนาจทางเศรษฐกิจเหนือประเทศอื่นๆ หมายถึง การตัดละนโยบายซึ่งถือหลักผลประโยชน์เป็นที่ตั้ง และนำเอานโยบายที่ถือหลักความเป็นปึกแผ่นต่อส่วนรวมและต่อคนยากจนที่สุดมาแทนที่

ความยากจนในแง่ที่เป็นสาเหตุของความขัดแย้ง

3. มีผู้คนจำนวนมากที่มีชีวิตอยู่ภายใต้สภาพความยากจนสุดขีด ข้าพเจ้ากำลังคิดถึงสถานการณ์ที่น่าเศร้าสลดในบางประเทศของทวีปแอฟริกา เอเชีย และลาตินอเมริกา ที่กลุ่มชนใหญ่ๆ มักจะเกือบทั้งหมดของพลเมืองเป็นคนที่อยู่ชายขอบของชีวิตพลเรือนในประเทศของตนเอง ในบรรดาเขาเหล่านั้นมีเด็กจำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งไม่สามารถพึ่งพาใครได้ในการมีชีวิตอยู่รอดนอกจากตัวเอง สถานการณ์เช่นนี้ไม่เพียงแต่เป็นการดูถูกศักดิ์ศรีของมนุษย์เท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงการคุกคามอย่างชัดเจนต่อสันติภาพ ประเทศใดก็ตามไม่ว่าจะมีระบอบการเมืองหรือเศรษฐกิจอะไร จะอ่อนแอและไม่มั่นคง หากประเทศนั้นไม่ให้ความเอาใจใส่ต่อสมาชิกที่อ่อนแอที่สุด และไม่ทำสิ่งใดๆ ที่เป็นไปได้ในการให้หลักประกันว่า อย่างน้อยความต้องการขั้นพื้นฐานของสมาชิกจะได้รับการตอบสนอง

สิทธิที่ประเทศยากจนที่สุดมีในการพัฒนา คือการบังคับให้ประเทศที่พัฒนาแล้วทำหน้าที่ช่วยเหลือประเทศยากจนเหล่านั้น สังคายนาวาติกัน ครั้งที่ 2 ได้กล่าวโดยนัยนี้ว่า "ทุกคนมีสิทธิที่

จะมีส่วนในทรัพย์สินของโลกซึ่งพอเพียงสำหรับแต่ละคนและครอบครัวของเขา... เราจำเป็นต้องช่วยเหลือคนยากจนและมีใช้ให้จากส่วนเกินของเราเท่านั้น" (พระธรรมบัญญัติว่าด้วยพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้, ข้อ 69) การตกเตือนของพระศาสนจักรนั้นชัดเจน และเป็นเสียงสะท้อนอันซื่อสัตย์ของเสียงพระคริสตเจ้าที่ว่า : ทรัพย์สินในโลกมิใช่เพื่อมนุษย์ทั้งโลก มิใช่มีไว้เพื่อผลประโยชน์ของคนเพียงบางกลุ่มเท่านั้น (เทียบ สมณสาสน์ การเฉลิมฉลองปีที่หนึ่งร้อย, ข้อ 31, 37)

เพื่อผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคลและของสันติภาพ เป็นความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะใช้มาตรการความถูกต้องเข้าแก้ไขกลไกเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถทำให้เกิดการกระจายทรัพย์สินอย่างถูกต้องและเท่าเทียมกัน กฎเกณฑ์แห่งตลาดไม่สามารถบรรลุถึงสิ่งนี้ได้ด้วยตัวของมันเอง สังคมจำเป็นต้องยอมรับความรับผิดชอบของตน (เทียบ อ้างแล้ว, ข้อ 48) โดยการเพิ่มความพยายามซึ่งมักจะมีมากอยู่แล้ว ในการกำจัดสาเหตุแห่งความยากจนและผลลัพธ์อันน่าเศร้าสลด ไม่มีประเทศใดที่จะทำสิ่งนี้ได้สำเร็จโดยลำพัง ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องร่วมมือกัน ด้วยความเป็นปึกแผ่นที่โลกเรียกร้อง โลกซึ่งมีการพึ่งพาอาศัยกันตลอดมา การปล่อยให้สถานการณ์แห่งความยากจนยังคงอยู่ ก็เป็นการสร้างเงื่อนไขทางสังคมที่เปิดโอกาสให้แก่ความรุนแรงและความขัดแย้งนั่นเอง

บุคคลทุกคนและกลุ่มสังคมทุกกลุ่ม มีสิทธิที่จะดำรงอยู่ในสภาพที่เอื้ออำนวยต่อความต้องการส่วนบุคคลและครอบครัว และได้รับการแบ่งปันจากชีวิตและความก้าวหน้าของชุมชนท้องถิ่น เมื่อสิทธินี้ไม่ได้รับการยอมรับ เป็นการง่ายมากที่ประชาชนที่เกี่ยวข้องจะรู้สึกว่าเป็นเหยื่อของโครงสร้างที่ไม่ต้อนรับเขา และจะตอบโต้อย่างรุนแรง กรณีนี้เกิดขึ้นโดยเฉพาะกับคนหนุ่มสาวซึ่งถูกตัดสิทธิมิให้ได้รับการศึกษาอย่างพอเพียง และมีให้มีโอกาสในการทำงาน เขาเหล่านั้นมักจะเสี่ยงต่อการถูกดันให้อยู่ชายขอบสังคม และถูกเอารัดเอาเปรียบ ทุกๆ คนตระหนักถึงปัญหาการว่างงานซึ่งเกิดขึ้นทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการว่างงานของคนหนุ่มสาว ซึ่งเป็นผลให้มีจำนวนคนยากจนเพิ่มมากขึ้น ทั้งบุคคลและครอบครัว ยิ่งกว่านี้การว่างงานมักเป็นผลที่น่าเศร้าของการทำลายโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นทางเศรษฐกิจ ซึ่งเกิดขึ้นโดยสงครามและความขัดแย้งภายใน

ในที่นี้ ข้าพเจ้าอยากจะทำโดยสรุปถึงปัญหาต่างๆ ที่กลุ่มรุมทำร้ายคนยากจน และในที่สุดก็คุกคามสันติภาพ

ประการแรก มีปัญหาหนี้สินต่างประเทศ ซึ่งสำหรับบางประเทศที่ยังมีระดับภายในขั้นสังคมที่ไม่ร่ำรวย ถือเป็นภาระที่แบกรับไม่ไหว แม้ว่าจะมีความพยายามที่จะปลดปล่อยหนี้สินให้เบาบางลงโดยองค์การระหว่างประเทศ โดยรัฐบาลและสถาบันทางการเงิน ไม่ใช่ประเทศที่ยากจนที่สุดในบรรดาประเทศเหล่านี้ดอกหรือ ที่จะต้องแบกรับใช้หนี้อันหนักหน่วง สถานการณ์อันไม่ยุติธรรม

นี่เปิดประตูนำไปสู่ความไม่พอใจที่พอกพูนขึ้น จนกระทั่งเป็นความโกรธและความผิดหวัง ในหลาย ๆ กรณี รัฐบาลมีส่วนร่วมในความล้มเหลวกับประชาชนของตน และส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับประเทศอื่น บางทีอาจจะถึงเวลาแล้วที่จะต้องพิจารณาปัญหาหนี้สินต่างประเทศใหม่ และให้ลำดับความสำคัญแก่ปัญหาหนี้สินตามที่ควรจะเป็น เงื่อนไขสำหรับการใช้หนี้บางส่วนหรือทั้งหมดจะต้องได้รับการทบทวนด้วยความพยายามที่จะหาทางแก้ไขที่แน่นอน ที่สามารถจะรับผลกระทบทางสังคม ซึ่งเนื่องมาจากแผนการการปรับปรุง นอกจากนี้จำเป็นจะต้องกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในการแก้สาเหตุของการเป็นหนี้สิน โดยทำให้ความช่วยเหลือที่จะให้มันขึ้นอยู่กับข้อผูกมัด ให้รัฐบาลลดค่าใช้จ่ายส่วนเกินหรือส่วนที่ไม่จำเป็น เช่น ค่าใช้จ่ายในเรื่องอาวุธสงคราม และรับประกันว่าเงินช่วยเหลือที่ได้รับจะถึงมือผู้ยากจนจริงๆ

ปัญหาอีกอย่างหนึ่งที่ร้ายแรงคือ ยาเสพติด เป็นที่น่าเศร้าและสลดใจ เพราะทุกคนรู้ดีถึงความเกี่ยวข้องกันของยาเสพติดกับความรุนแรงและอาชญากรรม เช่นเดียวกัน ทุกคนรู้ว่าในบางส่วนของโลก ความกดดันจากผู้ลักลอบค้ายาเสพติดเป็นเหตุให้ผู้ยากจนนั่นเองเป็นผู้ปลูกพืชเพื่อผลิตยาเสพติดนี้เป็นสิ่งเข้ายวน ซึ่งยากที่ผู้มีรายได้น้อยจะต่อต้านได้ เพราะเขามีรายได้ไม่พอเพียงจากการปลูกพืชธรรมดา สิ่งแรกที่ต้องทำเพื่อจะช่วยให้เกษตรกรเอาชนะอุปสรรคอันนี้ได้ก็คือ หาหนทางช่วยเหลือพวกเขาให้พ้นความยากจน

ปัญหาต่อมาเกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่บางประเทศมีสภาพทางเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ ทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานเป็นจำนวนมากไปยังประเทศที่เจริญกว่า ซึ่งเป็นการทำให้เกิดความตึงเครียดอันรบกวนระเบียบของสังคม การใช้มาตรการช่วยเหลือฉุกเฉินถือว่าไม่เพียงพอต่อการตอบสนองต่อปฏิกริยาจากความรุนแรงที่เกิดจากความกลัวคนต่างถิ่น หากแต่จำเป็นต้องจัดการกับสาเหตุของมัน โดยการส่งเสริมความก้าวหน้าและการพัฒนาประเทศซึ่งผู้คนอพยพออกมาด้วยรูปแบบใหม่ๆ ของความเป็นปึกแผ่นระหว่างชาติต่างๆ

ความขาดแคลนจึงเป็นสาเหตุที่ซ่อนเร้น แต่เป็นสาเหตุแท้จริงของการคุกคามสันติภาพ การลดศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ทำให้เกิดการทำร้ายที่รุนแรงต่อคุณค่าของชีวิต และเป็นการโจมตีหัวใจของการพัฒนาอย่างสันติของสังคม

ความยากจนในแง่เป็นผลลัพธ์ของความขัดแย้ง

4. ใน 2-3 ปีที่ผ่านมา เราได้ประจักษ์ถึงสงครามตามท้องถิ่น และความขัดแย้งที่เต็มไปด้วยความโหดร้ายในแทบทุกทวีป ความรุนแรงทางด้านเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ และสีผิว ได้ทำลายล้างชีวิตมนุษย์ แบ่งแยกชุมชนซึ่งเคยอยู่ร่วมกันอย่างสันติให้ตกอยู่ในห้วงแห่งความทรมานและความ

เกลียดชัง การหันไปหาความรุนแรง จริงๆ แล้วทำให้ความตึงเครียดที่มีอยู่เลวร้ายลงไปอีก และก่อให้เกิดปัญหาความตึงเครียดใหม่ *“ไม่มีสิ่งใดที่คลี่คลายได้โดยสงคราม ตรงกันข้าม ทุกสิ่งตกอยู่ในอันตรายเมื่อมีสงคราม”* ผลของการทำลายล้างนี้ คือการทบทวนทุกซ์ทรมานและความตายของผู้คนจำนวนนับไม่ถ้วน ความแตกแยกของความสัมพันธ์ของมนุษย์ และความสูญเสียอันยิ่งใหญ่ทางมรดกของศิลปะและสิ่งแวดล้อมอย่างยากที่จะหามาชดใช้ได้ สงครามทำให้การทุกซ์ทรมานของคนยากจนยิ่งเลวร้าย มันทำให้เกิดคนยากจนใหม่โดยการทำลายปัจจัยที่ประทังชีวิตคือ บ้าน และทรัพย์สิน และโดยการกัดกร่อนโครงสร้างแห่งสภาพแวดล้อมทางสังคมไปเสีย คนหนุ่มสาวมองเห็นความหวังและอนาคตของพวกเขาแตกสลายไป และบ่อยครั้งพวกเขาในฐานะที่เป็นเหยื่อก็กลายเป็นตัวการของความขัดแย้งโดยไม่ต้องรับผิดชอบ ผู้หญิง เด็ก คนแก่ คนป่วย และคนบาดเจ็บ ต้องระเห็จออกมากลายเป็นผู้ลี้ภัย ผู้ซึ่งไม่มีสมบัติอะไรติดตัว นอกจากสิ่งที่พวกเขาแบกมา พวกเขาไม่สามารถช่วยตัวเองหรือปกป้องตัวเองได้ จึงจำต้องหาที่ลี้ภัยในประเทศที่บางครั้งอาจยากจนหรือวุ่นวายพอๆ กับประเทศของเขาเอง

ขณะที่ยอมรับว่าองค์การระหว่างประเทศและองค์กรเพื่อมนุษยธรรมได้ทำสิ่งต่างๆ มากมายเพื่อบรรเทาทุกซ์เหยื่อของความรุนแรงเหล่านั้น ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นหน้าที่ที่ข้าพเจ้าต้องวิงวอนให้ผู้ที่มิสนใจดีเพิ่มความพยายามของตนเองให้มากขึ้น อันที่จริงในบางกรณีอนาคตของผู้ลี้ภัยขึ้นอยู่กับความใจกว้างของผู้คนที่จะยอมรับให้พวกเขาลี้ภัยได้ ผู้คนเหล่านี้อาจจะยากจนพอๆ กับพวกเขาหรือไม่ก็ยากจนไปกว่าพวกเขาเสียอีก ทางแก้ปัญหานี้ที่น่าพอใจจะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยความห่วงใยและความร่วมมือระหว่างนานาประเทศ

หลังจากที่ได้มีการเข่นฆ่ากันอย่างมากมายโดยไม่จำเป็น ถึงเวลาแล้วที่จะต้องสำนึกว่าสงครามไม่เคยช่วยสังคมมนุษย์เลย ความรุนแรงนั้นมีแต่ทำลายและไม่เคยสร้างสรรค์อะไรเลยบาดแผลที่มันก่อให้เกิดขึ้นนั้นยากแก่การรักษา และสภาพย่ำแย่ของคนยากจนอันเป็นผลมาจากสงครามก็ยิ่งเลวร้ายลงไปอีก และความยากจนในรูปแบบใหม่ๆ ก็ปรากฏขึ้น ภาพที่น่าสะพรึงกลัวของโศกนาฏกรรมที่เกิดขึ้นโดยสงครามย่อมปรากฏแก่สายตาของชาวโลก ขอให้ภาพอันน่าสลดหดหู่ที่เผยแพร่ทางสื่อเมื่อไม่นานมานี้อย่างน้อยที่สุดทำหน้าที่เตือนคนทุกคน ทุกสังคม และทุกรัฐประเทศ ว่าเงินไม่ควรจะนำมาใช้เพื่อสงคราม เพื่อการทำลายล้างและการเข่นฆ่า แต่ควรจะนำมาใช้เพื่อการปกป้องศักดิ์ศรีของมนุษย์ เพื่อปรับปรุงชีวิตมนุษย์ และเพื่อสร้างสังคมอิสระที่ปรองดองกันและเป็นสังคมเปิดอย่างแท้จริง

จิตตารมณ์แห่งความยากจนเป็นที่มาของสันติภาพ

5. ในประเทศอุตสาหกรรมปัจจุบัน ผู้คนถูกรอบงำด้วยความบ้าคลั่งแข่งกันมีวัตถุสิ่งของ สังคมบริโภคทำให้ช่องว่างระหว่างคนรวยและคนยากจนนั้นชัดเจนขึ้น และการไขว่คว้าหาความสุขสบายในชีวิตอย่างไม่หยุดยั้ง กำลังปิดตาประชาชนมิให้มองเห็นความต้องการของผู้อื่น ดังนั้นการที่จะส่งเสริมสวัสดิการทางสังคม เศรษฐกิจ และสวัสดิภาพทางวัฒนธรรมและจิตใจนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหยุดยั้งการบริโภคทรัพย์สินในโลกอย่างไม่จำกัด และควบคุมการสร้างความต้องการอันจอมปลอมไว้ การรู้จักประมาณตนและความเรียบง่าย ควรจะเป็นบรรทัดฐานในชีวิตประจำวันของเรา ปริมาณสินค้าซึ่งบริโภคโดยประชากรเพียงส่วนน้อยของโลกนั้น มีมากเกินไป กำลังที่ทรัพยากรที่มีอยู่จะตอบสนองได้ การลดความต้องการนี้ลงเป็นก้าวแรกที่ได้ในการขจัดปัดเป่าความยากจน ซึ่งจะต้องทำควบคู่ไปกับมาตรการที่จะประกันว่าทรัพย์สินของโลกจะถูกกระจายอย่างยุติธรรม

โดยนัยนี้ พระวรสารเชื้อเชิญให้บรรดาคริสตชนมิให้สะสมทรัพย์สมบัติในโลกนี้ “จงอย่าสะสมทรัพย์สมบัติบนโลก ซึ่งปลวกและสนิมกัดกินได้ และขโมยสามารถเอาไปได้ แต่จงสะสมทรัพย์ในสวรรค์” (มธ 6:19-20) นี่คือน้ำที่ในกระแสเรียกคริสตชนที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าน้ำที่ในการเอาชนะความยากจน และเป็นหนทางที่ได้ผลดีที่เดียวในการทำงานนี้ให้สำเร็จ

ความยากจนในพระวรสารนั้นแตกต่างไปจากความยากจนทางเศรษฐกิจอย่างมาก ในขณะที่ความยากจนทางเศรษฐกิจมักจะมีคุณสมบัติที่ไม่น่าดูและน่าเศร้าใจ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ผู้คนถูกบังคับโดยไม่ยินยอม ความยากจนทางพระวรสารนั้นเป็นทางเลือกที่อิสระ โดยบุคคลที่ตั้งใจปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนของพระคริสตเจ้า “ใครก็ตามที่ไม่ละทิ้งสิ่งทั้งหมดที่ตนมี จะเป็นศิษย์ติดตามเราไม่ได้” (ลก 14:33)

ความยากจนตามพระวรสารดังกล่าว เป็นที่มาแห่งสันติภาพ เนื่องจากโดยผ่านความยากจนบุคคลสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่แท้จริงกับพระเจ้า กับคนอื่น และกับสิ่งที่พระเจ้าสร้าง บุคคลซึ่งปฏิบัติเช่นนี้จึงได้ประจักษ์ถึงการที่มนุษย์ต้องขึ้นอยู่กับพระเจ้าทุกอย่าง พระเจ้าผู้รักมนุษย์ทุกคน และสิ่งของทรัพย์สินสมบัติที่จะกลายมาเป็นสิ่งที่เรียกว่า สิ่งที่พระเจ้าประทานให้เพื่อความสุขของมนุษย์ทุกคน

ความยากจนตามพระวรสารเป็นสิ่งที่เปลี่ยนจิตใจผู้คนที่ยอมรับคำสั่งสอนนี้ พวกเขาเหล่านี้ไม่สามารถนิ่งเฉยได้ เมื่อต้องเผชิญกับคนยากจนที่ต้องทุกข์ทรมาน อันที่จริงพวกเขาจะรู้สึกจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกับพระเป็นเจ้าในการแสดงความรักต่อคนจนก่อน (เทียบ สมณสาสน์

ความหวังใหญ่เรื่องสังคม, ข้อ42) ผู้ที่ยากจนในความหมายของพระวรสาร พร้อมที่จะเสียสละทรัพย์สินสมบัติของตนเอง หรือแม้แต่ตัวเขาเองเพื่อที่คนอื่นจะได้มีชีวิตอยู่ สิ่งหนึ่งที่พวกเขาปรารถนาคือการดำรงอยู่ร่วมกันกับทุกคนด้วยสันติ มอบของขวัญแห่งสันติภาพของพระเยซูให้ผู้อื่น (เทียบ ยน 14:27)

พระอาจารย์เจ้าได้ทรงสั่งสอนพวกเรา ทั้งด้วยการดำเนินชีวิตและด้วยพระวาจาของพระองค์ว่า ลักษณะที่สำคัญของความยากจนอันนำเราไปสู่อิสรภาพแท้จริงนั้นเป็นอย่างไร พระองค์ "ผู้ทรงสภาพของพระเจ้า แต่มิได้ทรงถือว่าการเท่าเทียมกับพระเจ้านั้นเป็นสิ่งที่ต้องยึดถือ แต่ได้ทรงสละพระองค์เองและทรงรับสภาพทาส" (ฟป 2:6-7) พระองค์ทรงบังเกิดมาในความยากจน เมื่อทรงเยาว์อยู่ก็จำต้องอพยพไปกับครอบครัว เพื่อหนีให้พ้นความโหดร้ายของกษัตริย์เฮโรด พระองค์ทรงเจริญชีวิตเป็นผู้ที่ "ไม่มีที่วางศีรษะ" (มธ 8:20) พระองค์ยังทรงถูกว่าร้ายใส่ความว่า "เป็นคนกินเดิบและขี้เมา เป็นมิตรกับคนเก็บภาษีและคนบาป" (มธ 11:19) และที่สุดก็ต้องสิ้นพระชนม์เยี่ยงนักโทษมหันต์ พระองค์ทรงเรียกคนยากจนว่า เป็นผู้มีความสุข และทรงสัญญาว่าอาณาจักรของพระเจ้าเป็นของพวกเขา (เทียบ ลก 6:20) พระองค์ทรงเตือนสติคนรวยว่า ทรัพย์สินสมบัติย่อมเป็นเสมือนกับดักที่ทำให้พระวาจาอับเฉาไป (เทียบ มธ 13:22) และเป็น การยากสำหรับคนรวยที่จะเข้าอาณาจักรพระเจ้า (เทียบ มก 10:25)

แบบฉบับของพระคริสตเจ้า ซึ่งสำคัญไม่น้อยไปกว่าพระวาจาของพระองค์นั้น ย่อมเป็นแบบอย่างสำหรับคริสตชน เราทราบว่าการพิพากษาครั้งสุดท้าย เราทุกคนจะถูกพิพากษาตัดสินทั่วหน้ากันถึงความรักเมตตาที่เรากระทำต่อพี่น้องชายหญิง แท้จริงแล้ว ในวันนั้นหลายคนจะพบว่าเมื่อเขาสำแดงความรักเมตตา เขาก็พบกับพระคริสตเจ้าพระองค์เอง แม้ว่าเขาจะไม่รู้จักพระองค์อย่างชัดแจ้งมาก่อน (เทียบ มธ 25:35-37)

"หากท่านปรารถนาสันติ จงเข้าหาคนยากจน" ขอให้คนรวยและคนจนรับรู้ที่ พวกเขาเป็นพี่น้องกัน ขอให้พวกเขาแบ่งปันสิ่งที่มีให้แก่กันและกัน เยี่ยงบุตรของพระเจ้า ผู้ทรงรักทุกคน ทรงปรารถนาดีกับทุกคน และทรงประทานพระคุณแห่งสันติแก่ทุกคน

จากวาติกัน 8 ธันวาคม 1992

พระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2